



MEMO

Stadsontwikkeling

Aan	AO van der Schaaf, Jongman en Schuiling
Van	(10)(2e) Programma Versterken & Vernieuwen
Afdeling	RUIMT. O&U
CC	DMO, NCG, WIJ, GGD, TCMG
Datum	12-03-2020
Onderwerp	Oprichten Taskforce 'Bijzondere situaties' aardbeving problematiek

Aanleiding

Keer op keer blijkt dat de gevolgen van de aardbevingen en de versterkingsoperatie een enorme impact heeft op het leven van bewoners en in gevallen zelfs levens ontwricht. Hun huis voelt niet meer als thuis. Door voortdurende onzekerheid, trage schadeafhandeling en het ontbreken van oplossingen voor hun problemen wordt (te) veel van onze inwoners gevraagd. Onze inwoners willen een duidelijk proces met vaste spelregels en realistische planningen, waarbij voor elke opborrelde vraag een antwoord beschikbaar is. Het jarenlang en continue in onzekerheid verkeren over hoe wanneer en in welke mate oplossingen komen voor de problematiek die de door aardbevingen en de gevolgen die daarvan in fysieke zin aan het licht zijn gekomen heeft ook andere gevolgen. Naarmate de tijd verstrijkt zien wij een toename van bijzondere gevallen. Een beweging die wij niet eerder hebben ervaren die de ernst van de manier waarop de gehele aardbevingsproblematiek op het leven van de bewoners nog eens onderstreept.

Rol NCG

De NCG heeft in het hele versterkingsproces een verantwoordelijkheid om onze bewoners te ontzorgen in het gehele proces. In de praktijk zien wij dat "het ontzorgen" zich voornamelijk richt op het proces van sloop, vergunningen, architecten keuze en bouwontwerp. Dus de fysieke kant. De Sociale kant is hiermee onderbelicht. Er zijn mensen die deze keuzes als erg stressvol ervaren. Vaak is dit niet het enige waar deze mensen mee te maken krijgen dit komt erbij en is dan ook steeds vaker de druppel.

Rol gemeente

De gemeente staat naast haar inwoners in het proces van de versterking. Wij voelen en zijn verantwoordelijk voor onze inwoners. Op gemeentelijk niveau komen veel zaken samen zoals publieke gezondheid, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg, participatie en ruimtelijke ordening. Gemeenten zijn voor bewoners de meest nabij overheidslaag en genieten nog het vertrouwen van de bevolking.

Rol Taskforce 'bijzondere situaties'

We zien levens ontsporen doordat bewoners jarenlang niet kunnen verhuizen, door financiële zorgen of door ongelijke en oneindige gevechten met instanties. Steeds meer bewoners gaan kopje onder door (chronische) stress. Inmiddels hebben wij via het UMCG ook het eerste geval van bewezen stress en opname met hartklachten. Er zijn gevallen waarin gezinnen als uitloesel van de situatie zich meer en meer problemen opstapelen: stress, psychische nood, verslavingsproblematiek, eenzaamheid, werkloosheid, armoede, gedragsproblematiek, opvoedingsproblemen, schulden, keuzestress, het geen grip meer hebben op je eigen leven, machteloos voelen, uitzichtloosheid ect.

Al deze factoren samen of gedeelten daarvan vragen in bijzondere situaties om een **gerichte casusaanpak** door een multidisciplinair en multi-organisatorisch team met slagkracht en mandaat. We stellen voor om een **Taskforce bijzondere situaties** op te richten. Wij denken dat alleen wij zo de toenemende meervoudige probleemsituaties het hoofd kunnen bieden door vroegtijdig te signaleren, te adviseren, te verbinden, te bewaken en te besluiten. Dit op een zodanige wijze met mandaat(!) en doorzettingsbevoegdheid dat er weer perspectief en vertrouwen voor de bewoner ontstaat.

Volgvel: 1

Daarnaast wordt de organisatie, met name het team Versterken en Vernieuwen te veel belast met deze bijzondere casussen en raakt het de medewerkers persoonlijk ook erg. Het is dus tijd om deze situaties te gaan stroomlijnen. Daar waar het alleen gaat om hulp bij de versterking kan men terecht bij de TCMG en NCG (bewonersbegeleiders). Deze helpen bewoners met keuzes maken en de hele begeleiding van versterking en sloop en nieuwbouw. Wij merken ook daar, dat het veel met de bewoners doet.

Kernteam Taskforce

- WIJ-Team (aardbevingscoaches)
- GGD
- NCG
- Gemeente Groningen: DMO / Programma V&V / gebiedsteam/ VTH
- *Commissie Vangnet Bijzondere Situaties (optioneel)*
- *TCMG (Optioneel)*

Ondersteuning

Waar bestaat de ondersteuning dan uit? Dit kan zijn gericht op:

- Financiële noodondersteuning: bijvoorbeeld tijdelijk noodonderkomen, omdat men even uit de woning moet omdat men het niet meer ziet zitten en even afstand wil van de situatie.
- Duidelijkheid: vaststellingsovereenkomst geeft voor bewoners houvast en perspectief.
- Overbruggingskrediet omdat er in de lijn processen moeten worden opgestart bijvoorbeeld uitkering / ondersteuning ect.
- Doorgeleiden naar het WIJ team en het zoeken van het netwerk en familie die kan helpen met het maken van keuzes.
- Doorbraak forceren, zodat mensen keuzes gaan maken.

Netwerk / Stakeholder management

(op de kaart zetten van emotionele ondersteuning bij de juiste partijen voor borging vervolg van het project)

GGD, DMO, NCG, TCMG, WIJ, Gebiedsteam, Team versterking en Vernieuwing, RUG, VTH

Preferentie

Alle betrokken partijen proberen te leren van opgedane ervaringen tot nu toe. Ondanks dat bewoners "ontzorgd" worden en getracht wordt open en transparant te communiceren, blijkt de bureaucratie rond de versterkingsopgave te leiden tot uitstel, onduidelijkheid, verschillende rechten, verschillen in aanpak, etc. etc.. Belangrijk is om te gaan werken met haalbare en reële plannings en vroegtijdig op alle vragen antwoorden paraat te hebben.

Door het te gaan werken met Gebiedsregisseurs (inclusief goede ondersteuning) hopen wij meer aan de voorkant mee te kunnen sturen voor onze bewoners. Wij staan immers naast onze bewoners.

Toelichten op hetgeen wij al aan ondersteuning hebben.

Deel DMO, GGD?

De GGD is bezig met het opleidingen van aardbevingscoaches (voor de hele regio). Deze moeten nog beginnen. Binnen het gebied hebben wij al wel een aardbevingscoach werken via de WIJ. Wij merken in de praktijk dat de zaken erg complex zijn en dat de capaciteit ook onvoldoende is.

Volgvel: 2

Omvang bijzondere situaties

Vanuit verschillende organisaties en instanties zijn er verschillende 'lijstjes' en overzichten en zijn er op enkele adressen al reeds acties in gang gezet om bijzondere gevallen te helpen.

1. **NCG - Lijst Bijzondere situaties Groningen**

Deze lijst is vastgesteld door de NCG en daar staan nu 20 adressen (10 gebouwen) op deze lijst. De uitvoering en afhandeling van deze lijst ligt bij de NCG. Deze gaat nu onder druk van de gemeente voor 1 april met al deze mensen een eerste contact leggen.

Er is een overleg gepland met een beperkt aantal betrokkenen uit de regio om criteria te ontwikkelen voor "nieuwe gevallen" die nog niet op deze lijst staan. Daarbij is op voorhand ook gekeken naar de commissie bijzondere situaties, zie hieronder, maar wij hebben begrepen dat die er niets voor voelt om zich daar ook mee bezig te houden.

2. **Commissie vangnet bijzondere situaties**

De gemeente (burgemeester) en de onafhankelijke Raadsman kan situaties aandragen bij de Commissie Bijzondere Situaties. <https://vangnetbijzondere situaties.nl/>

De onafhankelijke *Commissie Bijzondere Situaties* is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze regeling. Deze commissie beoordeelt de aanvragen en besluit welke extra hulp kan worden geboden. Dit kan variëren van het inschakelen van praktische hulp tot het toekennen van een financiële vergoeding. Steeds is het doel samen een oplossing te vinden waarmee mensen weer verder kunnen.

Er zijn geluiden om dat *deze commissie gaat stoppen. Hierover horen wij binnenkort meer.*

(punt van aandacht: "De uitspraak van de commissie is bindend waar het oplossingen betreft waarin de NAM een taak heeft. Dat betekent dat de NAM de besluiten van de commissie uitvoert, op de manier waarop de commissie dat heeft bepaald".)

3. **NCG - Lijst Loket opname op verzoek**

Het Loket opname op verzoek is geopend bij de NCG. Eigenaren die zich zorgen maken over de veiligheid van hun gebouw kunnen Nationaal Coördinator Groningen (NCG) een opname aanvragen. Het Loket opname op verzoek is specifiek bedoeld voor eigenaren van gebouwen die nog niet in het versterkingsprogramma van NCG zitten. Lijst die gaat ontstaan uit het net ingerichte loket opname op verzoek (regionaal op dit moment ongeveer 400 aanmeldingen die in eerste instantie door de NCG op alleen constructieve aspecten worden beoordeeld)

4. **Gemeente Groningen**

Daarnaast kennen we als gemeente intussen zelf ook in een aantal bijzondere gevallen veelal complexe adressen. Sommige zijn al wel, maar sommigen ook nog niet opgenomen in ons lokale plan van aanpak. De totale lijst komt nu op 35 bijzondere gevallen met meervoudige problematiek. (Zie bijlage)

5. **Notificatie bij Acuut Onveilige Situatie**

Bij een AOS-melding (TCMG) wordt alleen de veiligheid beoordeeld van de woning. Zo nodig worden er tijdelijke maatregelen genomen. Het is geen beoordeling van de oorzaak van de schade of de omvang van de schade. Een AOS-melding leidt niet tot voorrang bij een aanvraag tot schadevergoeding. Indien nodig wordt direct hulp geboden en worden mensen uit hun huis gehaald. Dan is er meestal ook meer aan de hand.

Mandaten/ budget

De Taskforce dient een stevig mandaat te hebben voor het - indien nodig - versnellen en forceren van (nood)interventies die nodig zijn om in bijzondere situaties van bewoners een (tijdelijke) oplossing te kunnen bieden. Het kernteam moet besluiten kunnen nemen om acute situaties verder te brengen. Hier moeten spelregels voor worden afgesproken met het college.

Het is de bedoeling dat het college, de NCG en de TCMG en Stichting WIJ een aantal mensen mandateert om keuzes te maken en snel te kunnen handelen.

Daarnaast moet er een budget beschikbaar komen om ook daadwerkelijk snel te kunnen handelen. Daarbij is de lijn een snelle oplossing voor de korte termijn met uitzicht op een lange termijn oplossing in de lijn of vanuit de andere organisaties.